

Le troisième chariot

1. ཤིང་རྩ་གསུམ་པ་ནི།

Le troisième chariot

Voici une histoire que le Bienheureux conta lorsqu'il séjournait à Śrāvastī.

2. ཟློང་གཞི་ <«ཞེལ་»བཞི།> མཉན་དུ་ཡོད་པ་ན་བཞུགས་ཏེ།

Cette histoire [fut contée] alors que le Bienheureux séjournait à Śrāvastī.

Un matin, il revêtit les habits monastiques, prit son bol à aumône et partit quêter des offrandes dans la ville. Non loin de là, un brahmane se déplaçait en chariot. « Quelle mauvaise augure ! » pensa-t-il avant de bifurquer pour éviter le Bienheureux qu'il avait aperçu devant lui. Par compassion, le Bienheureux s'arrêta et resta là où il se trouvait. Pendant ce temps, le brahmane rejoignit l'une des quatre portes de la ville et y trouva le Bienheureux, debout, qui le regardait. Il alla ensuite aux autres portes, mais le Bienheureux se trouvait aussi à chacune d'elles. « L'ascète Gautama possède de grands pouvoirs surnaturels. Quel être puissant il est ! » pensa-t-il. Puis, empli de joie envers le Bienheureux, il répandit sur lui une poignée de fleurs en guise d'offrande. À ce moment, le Bienheureux sourit.

3. བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤྱོད་ཤས་ཐབས་དང་ཚས་གོས་གསོལ་ཏེ།

Au petit matin, le Bienheureux revêtit le nivāsana et le cīvara et

4. ལྷུང་བཟེད་བསྐྱམས་ནས་

il prit son bol à aumône et

5. མཉན་ <«གཡུང་»«ཤེ»གཉན།> དུ་ཡོད་པར་བསོད་སྟོམས་ལ་གཤེགས་སོ། །

partit à Śrāvastī pour [y recevoir] l'aumône.

6. བླ་ཟེཞིག་ཀྱང་ཤིང་རྩ་ལ་ཞོན་ཏེ་

Un brahmane monta sur un chariot et

7. ཡུལ་རྒྱ་ཞིང་

il voyagea et

8. ཚས་པ་ལས།

se déplaça et

9. བཅོམ་ལྷན་འདས་མཐོང་ནས།

il vit le Bienheureux, puis

10. བཀྲ་མི་ཤིས་སོ་སྟུམ་སྟེ་

pensa « Quelle mauvaise augure. » et

11. ཡན་ཚུན་དུ་སྐོས་སོ་ <«གཡུང་»«ཤེ»སྟེ།> །།

s'enfuit de lui.

12. བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཐུགས་བརྟེ་བའི་ཕྱིར་དེ་དང་དེ་ཁོ་ན་ན་ <«གཡུང་»«ཤེ»ན།> བཞུགས་པར་བྱུང་ཏོ། །

Le Bienheureux, quant à lui, par compassion pour lui, il se tint là et uniquement là.

13. དེ་ནས་ཤེཞིག་ན་གོང་ཁྱེ་གྱི་སྟོ་བཞི་ཆར་དུ་ <«གཡུང་»«ཤེ»«ཤེ»«ཤེ»—དུ།> ཡང་དེའི་མདུན་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་བཞུགས་པར་བྱུང་ནས་

Ensuite, à un moment donné, à chacune des quatre portes de la ville, le Bienheureux se trouva devant lui et

14. དེས་བསམས་པ་

il pensa : «

15. དགེ་སྤྱོད་ <«གཞུང་»མོད།> གོ་ཏ་མ་འདིན་ཏུ་འཕུལ་ཆེ་ཞིང་

L'ascète Gautama possède de grands pouvoirs surnaturels,

16. མཐུ་ཆེ་ <«གཞུང་»མོད།> བ་ཡིན་ནོ་སྤྱུ་ནས།

il possède une grande puissance », pensa-t-il. Puis,

17. དེ་བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས་སོ། །

il ressentit de la joie envers le Bienheureux.

18. དེ་དགའ་བ་སྦྱེས་ནས།

Ayant ressenti cette joie,

19. བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་མེ་ཏོག་སྤར་གང་གཏོར་ཏོ། །

il répandit une poignée de fleurs sur le Bienheureux.

20. དེ་འོ་སྐབས་སུ་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཇུག་པ་མཛད་དེ།

À ce moment, le Bienheureux sourit et

Chaque fois qu'un sourire s'esquisse sur le visage d'un Bienheureux Bouddha, naturellement, des rayons de lumière bleus, jaunes, rouges et blancs sont émis de sa bouche. Certains s'orientent vers le bas, d'autres vers le haut. Ceux qui se dirigent vers le bas vont chez les êtres infernaux de Résurrections, Lignes-Noires, Réunion-et-Écrasement, Pleurs-et-Hurlements, Grands-Pleurs-et-Hurlements, Brûlant, Extrêmement-Brûlant, Tourments-Insurpassables, Couvert-de-Cloques, Cloques-Éclatées, Dents-qui-Claquent, Lamentations, Quel-Froid, Fendu-comme-un-Lotus-Bleu, Fendu-comme-un-Lotus, Fendu-comme-un-Grand-Lotus. Ils rafraîchissent les êtres des enfers chauds quand ils les touchent. Ils réchauffent les êtres des enfers froids quand ils les touchent. Ainsi, les souffrances de ces êtres sont soulagées.

21. འདི་ <«ཧྲ»ལྟེ།> རི་སངས་རྒྱས་བཙམ་ལྷན་འདས་རྣམས་གང་གི་ཆེ་འཇུག་པ་མཛད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ།

ceci, quand les Bienheureux Bouddhas sourient, [c'est] la nature [des sourires] que

22. དེའི་ཆེ་ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་སྤྲོད་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་རྣམས་བྱུང་ནས་

à ces moments, des rayons de lumière bleus, jaunes, rouges et blancs sont émis de sa bouche et

23. ལ་ཅིག་ནི་འོག་ཏུ་འགྲོ་ལོ། །

certaines vont vers le bas.

24. ལ་ཅིག་ནི་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་ལོ། །

Certaines vont vers le haut.

25. འོག་ཏུ་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་དམུལ་བ་ཡང་སོས་དང་། ཐིག་ནག་དང་། བསྐྱུས་འཇོམས་དང་། ཏུ་འབོད་དང་། ཏུ་འབོད་ཆེན་པོ་དང་།

ཆོ་བ་དང་། རབ་ཏུ་ཆོ་བ་དང་། མནར་མེད་པ་དང་། རྩ་བུར་ཅན་དང་། རྩ་བུར་རྟོལ་བ་ <«གཞུང་»མོད།> བྱང་། སོ་ཐམས་ཐམས་ <«རྩ་བུར་ཐམས་ཐམས་»མོད།> དང་། ཀྱི་རྩུད་ཟེར་

<«གཞུང་»མོད།> བྱང་། ཨ་རྩུ་ཟེར་བ་ <«གཞུང་»མོད།> དང་། ཨུའ་པལ་ <«གཞུང་»མོད།> ལྷར་གས་པ་དང་། སད་མ་ལྷར་གས་པ་དང་། སད་མ་ལྷར་གས་པ་

<«རྩ་བུར་ཐམས་ཐམས་»མོད།> ཆེན་པོར་སོང་ནས།

Ceux qui vont vers le bas vont chez les êtres infernaux de Résurrections, Lignes-Noires, Réunion-et-Écrasement, Pleurs-et-Hurlements, Grands-Pleurs-et-Hurlements, Brûlant, Extrêmement-Brûlant, Tourments-Insurpassables, Couvert-de-Cloques, Cloques-Éclatées, Dents-qui-Claquent, Lamentations, Quel-Froid, Fendu-comme-un-Lotus-Bleu, Fendu-comme-un-Lotus, Fendu-comme-un-Grand-Lotus et

26. ཆོ་བའི་སེམས་ཅན་དམུལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཏུ་ནི་བསེལ་བར་གྱུར་ཏེ་

ils rafraîchissent les êtres des enfers chauds et

27. འབབ་པོ། །

ils les touchent (lit. tombent).

28. གྲང་བའི་སེམས་ཅན་དུལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཏུ་ནི་རྩོ་བར་གྱུར་ཏེ་

Ils réchauffent les être des enfers froids et

29. འབབ་པོ། །

ils les touchent (lit. tombent).

30. དེས་ན་ <«གཡུང་»དེ་ནས། «ལི་»«ཤེ་»«ཙྰ་»དེ་ན།> སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་གཞོན་པའི་བྱད་པར་རྣམས་[56b]ཕྱི་ཞིལ་བར་གྱུར་

ཏོ་ <«གཡུང་»«ལི་»«ཤེ་»«ཙྰ་»«ཙྰ་»«ཙྰ་»འགྱུར་བ།> །

Ensuite, les souffrances particulières de ces êtres sont amenuisées.

« Que se passe-t-il ? se demandent ces êtres. Serions-nous morts ? Serions-nous né ailleurs ? »
Alors, le Bienheureux Bouddha leur fait voir une émanation afin qu'ils ressentent de la dévotion.
Ils la voient et pensent : « Hé ! Nous ne sommes ni morts ni nés ailleurs. C'est cet être que nous voyons pour la première fois qui a soulagé nos souffrances par sa présence. » La joie parfaite qu'ils ressentent à l'égard de cette émanation épuise les actions qui les avaient tirés vers les mondes infernaux, qu'ils quittent pour naître chez les dieux ou les hommes, où ils pourront appréhender les vérités.

31. དེ་ནས་དེ་དག་འདི་སྐྱེས་དུ་སེམས་ཏེ།

Ensuite, ils pensent ceci : «

32. ཧྱེ་

Hé !

33. ཅི་བདག་ཅག་འདི་ནས་འཆི་འཕོས་སམ་

Sommes-nous morts et partis de cet endroit ?

34. འོན་ཏེ་གཞན་དུ་སྐྱེས་སམ་སྐྱེས་མོ། །

Ou bien sommes-nous nés ailleurs ? »

35. དེ་ནས་དེ་དག་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུལ་པ་འབྱེད་པར་མཛད་དེ།

Ensuite, pour développer leur dévotion, le Bienheureux émet une émanation et

36. དེ་དག་གིས་སྐུལ་པ་མཐོང་ནས་

ils voient cette émanation et

37. འདི་སྐྱེས་དུ་སེམས་ཏེ།

ils pensent ceci : «

38. ཧྱེ་

Hé !

39. བདག་ཅག་ནི་འདི་ནས་ཀྱང་གི་འཕོས་པར་མ་གྱུར་ལ་

Nous ne sommes pas morts ni partis de cet endroit. De plus,

40. གཞན་དུ་ཡང་མ་སྐྱེས་མོད་ཀྱི།

nous ne sommes pas nés ailleurs, mais

41. འོན་ཀྱང་ཕྱོགས་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་སྣང་བ་འདི་འདི་སྐྱེས་བདག་ཅག་ <«གཡུང་»ཅིག་> གི་གཞོན་པའི་བྱད་པར་རྣམས་ཕྱི་ཞིལ་བར་གྱུར་ཏེ་སྐྱེས་མོ། །

pourtant, cet être que nous voyons et qui n'était pas apparu avant, c'est grâce à lui que les particularités de nos maux sont amenuisées. »

42. དེ་ནས་དེ་དག་སྐུལ་པ་ལ་སེམས་མཛོད་པར་དག་འབར་གྱུར་ནས།

Ensuite, ils sont emplies d'une joie entière pour cette émanation et

43. སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་སྤྱིང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དེ་ཟད་དེ།

ils épuisent les actions qui leur font faire l'expérience des êtres des enfers et

44. ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་གང་དུ་ <«གཡུང་» «འི་» «ཤེ་» «རྣམ་» «འོ་» «ཞོ་» —གང་དུ> བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྡོད་དུ་བྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེར་ཉིང་མཆོམས་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ།

ils passent la lisière [de leur prochaine vie] chez les dieux et les hommes où ils pourront appréhender (lit. seront des réceptacles pour) les vérités.

Les rayons de lumière qui se dirigent vers le haut vont chez les dieux des Quatre Grands Rois, des Trente-Trois, de Sans-Affrontement, de Tuṣita, de Délices-des-Productions, de Appropriation-des-Productions-d'Autrui, du monde de Brahmā, des Prêtres-de-Brahmā, de Grand-Brahmā, de Lueur, de Lumière-Infinie, de Lumière-Claire, de Petite-Vertu, de Vertu-Infinie, de Vertu-Étendue, de Sans-Nuages, de Naissance-des-Vertus, de Grands-Fruits, de Grandeur-Moindre, de Sans-Affliction, de Vision-Excellente, de Vision-Inouïe, et de Culminant. Ils y font résonner les sons de l'impermanence, de la douleur, de l'absence d'existence et de l'absence de moi.

45. རྩེད་དུ་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་རྣམས་དང་། ལྷ་ལ་ཕྱུ་ <«གཡུང་» «འི་» «ཤེ་» «རྣམ་» «འོ་» «ཞོ་» —གང་དུ> ཕྱ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་། འཐབ་བྲལ་རྣམས་དང་།

དགའ་ལྷན་རྣམས་དང་། འཕྲུལ་དགའ་ <«གཡུང་» «འི་» «ཤེ་» «རྣམ་» «འོ་» «ཞོ་» —གང་དུ> རྣམས་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་རྣམས་དང་། ཆོངས་རིས་རྣམས་དང་། ཆོངས་པའི་མདུན་

<«གཡུང་» «འི་» «ཤེ་» «རྣམ་» «འོ་» «ཞོ་» —གང་དུ> རྣམས་དང་། ཆོངས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། འོད་རྒྱུད་རྣམས་དང་། ཆོད་མེད་འོད་རྣམས་དང་། འོད་གསལ་རྣམས་དང་། དག་རྒྱུད་རྣམས་

དང་། ཆོད་མེད་དག་རྣམས་དང་། དག་རྒྱུས་རྣམས་དང་། སྤྱིན་མེད་རྣམས་དང་། བསོད་ནམས་སྤྱེས་རྣམས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་རྣམས་དང་། མི་ཆེ་

<«གཡུང་» «འི་» «ཤེ་» «རྣམ་» «འོ་» «ཞོ་» —གང་དུ> རྣམས་དང་། མི་གདུང་ <«འི་» «ཤེ་» «རྣམ་» «འོ་» «ཞོ་» —གང་དུ> རྣམས་དང་། ཁྱེད་ཀྱི་སྡོད་དུ་བྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེར་ཉིང་མཆོམས་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ།

Ceux qui vont vers le haut vont chez les dieux des Quatre Grands Rois, ceux du monde des Trente-Trois, ceux de Sans-Affrontement, ceux de Tuṣita, ceux de Délices-des-Productions, ceux de Appropriation-des-Productions-d'Autrui, ceux du monde de Brahmā, ceux des Prêtres-de-Brahmā, ceux de Grand-Brahmā, ceux de Lueur, ceux de Lumière-Infinie, ceux de Lumière-Claire, ceux de Petite-Vertu, ceux de Vertu-Infinie, ceux de Vertu-Étendue, ceux de Sans-Nuages, ceux de Naissance-des-Vertus, ceux de Grands-Fruits, ceux de Sans-Grandeur, ceux de Sans-Affliction, ceux de Vision-Excellente, ceux de Vision-Inouïe, et jusqu'à chez ceux de Culminant et

46. མི་ཉག་པ་དང་། ལྷ་གསུམ་པ་དང་། རྩེད་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་སྒྲ་སྒྲོགས་སོ་ <«ཞོ་» «ཞོ་» «ཞོ་» —གང་དུ> །།

font résonner les sons de l'impermanence, de la douleur, de l'absence d'existence et de l'absence de moi.

Deux versets sont aussi proclamés :

Faites l'effort de vous retirer du monde ;

Appliquez l'enseignement du Bouddha.

Comme un éléphant dans une hutte d'argile,

Détruisez les hordes du seigneur de la mort.

Celui qui, pratique avec soin

Vinaya, le noble Dharma,

Abandonne la roue des naissances,

Puis épuise toutes les souffrances.

47. ཚེགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱང་རྫོད་ <«སྐར་»བརྗོད།> པར་བྱེད་དེ།

Deux versets sont aussi proclamés :

48. དེས་པར་འབྱུང་བ་བཟུང་པར་གྱིས། །

Faites les efforts pour vous retirer du monde.

49. སངས་རྒྱུ་བསྟན་ལ་སྦྱོར་བར་གྱིས། །

Appliquez l'enseignement du Bouddha.

50. འདས་བྱུ་འི་ཁྱིམ་ལ་གླང་ཆེན་བཞིན། ། འཆི་བདག་ལྷེན་གཞོམ་པར་གྱིས། །

Comme un éléphant dans une maison en argile, détruisez les armées (lit. groupes) du seigneur de la mort.

51. གང་ཞིག་ཚེས་འདུལ་འདི་ཉིད་ལ། ། བག་ཡོད་སྦྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི། ། སྦྱི་བའི་འཁོར་བ་རབ་སྤངས་ནས། །

Celui qui pratique (lit. se conduit) avec soin ce Dharma du Vinaya, abandonnera la roue des naissances et

52. སྤྱག་བསྐྱུལ་ཟད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། ། ཞེས་

épuisera les souffrances,

53. རྫོད་ <10.#> པར་བྱེད་དོ། །

fut-il proclamé.

Ainsi, ces rayons de lumière font le tour du trichiliocosme et reviennent vers le Bienheureux. S'il a l'intention de révéler des actions passées, ils disparaissent par l'arrière du Bienheureux. S'il a l'intention de révéler des actions futures, ils disparaissent par l'avant de son corps. S'il a l'intention de révéler une naissance dans les enfers, ils disparaissent dans ses plantes des pieds. S'il a l'intention de révéler une naissance chez les animaux, ils disparaissent dans ses talons. S'il a l'intention de révéler une naissance chez les esprits affamés, ils disparaissent dans ses gros orteils. S'il a l'intention de révéler une naissance chez les humains, ils disparaissent dans ses deux genoux. S'il a l'intention de révéler une naissance comme monarque universel établi par la force, ils disparaissent dans la paume de sa main gauche. S'il a l'intention de révéler une naissance comme monarque universel, ils disparaissent dans la paume de sa main droite. S'il a l'intention de révéler une naissance chez les dieux, ils disparaissent dans son nombril. S'il a l'intention de révéler un éveil des auditeurs, ils disparaissent dans sa bouche. S'il a l'intention de révéler un éveil des bouddhas solitaires, ils disparaissent dans le poil lové entre ses sourcils. S'il a l'intention de révéler un éveil complet et parfait, ils disparaissent dans sa protubérance crânienne.

54. དེ་ནས་འོད་ཟེར་དེ་དག་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བསྐྱར་ནས།

Donc, ces rayons de lumière font le tour du trichiliocosme (lit. le monde de l'étendue du grand millier des trois mille) et

55. བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་ཕྱི་བཞིན་འབྱང་སྟེ།

ils reviennent vers (lit. suivent) le Bienheureux et

56. གལ་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་འདས་པའི་ལས་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་

si le Bienheureux a l'intention de révéler des actions passées,

57. བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་སྐྱམ་ལོགས་སུ་མི་སྤྱང་བར་འགྱུར་རོ། །

ils disparaissent par l'arrière du Bienheureux.

58. མ་འོངས་པའི་ལས་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་

S'il a l'intention de révéler des actions futures,

59. མདུན་ལོགས་སུ་མི་སྤྱང་བར་འགྱུར་རོ། །

ils disparaissent par l'avant.

60. སེམས་ཅན་དུལ་བར་སྐྱེ་བར་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་
S'il a l'intention de révéler une naissance dans les enfers,
61. ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་དུ་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །
ils disparaissent dans les plantes des pieds.
62. དུད་འགོར་སྐྱེ་བར་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་
S'il a l'intention de révéler une naissance chez les animaux,
63. ཞབས་ཀྱི་རྩྭ་པར་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །
ils disparaissent dans les talons.
64. ཡི་དགས་སུ་སྐྱེ་བར་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་
S'il a l'intention de révéler une naissance chez les esprits affamés,
65. ཞབས་ཀྱི་མཐེ་བོར་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །
ils disparaissent dans le gros orteil.
66. མིར་སྐྱེ་བར་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་
S'il a l'intention de révéler une naissance chez les humains,
67. སུས་མོ་གཉིས་སུ་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །
ils disparaissent dans les deux genoux.
68. སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་
S'il a l'intention de révéler une naissance comme monarque universel
établi par la force,
69. ཕྱག་གཡེན་པའི་མཐིལ་དུ་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །
ils disparaissent dans la paume de la main gauche.
70. འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་
S'il a l'intention de révéler une naissance comme monarque universel,
71. ཕྱག་གཡས་པའི་མཐིལ་དུ་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །
ils disparaissent dans la paume de la main droite.
72. ལྟར་སྐྱེ་བར་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་
S'il a l'intention de révéler une naissance chez les dieux,
73. རྟེ་བར་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །
ils disparaissent dans le nombril.
74. ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་
S'il a l'intention de révéler un éveil des auditeurs,
75. ཞལ་དུ་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །
ils disparaissent dans la bouche.
76. རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་
S'il a l'intention de révéler un éveil des bouddhas solitaires,
77. སྤྱིན་མཚམས་^{<«གཡང་»«ལི་»«ལེ་»«ཙྰ་»འཚམས།>} ཀྱི་མཛོད་སྤྱར་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །
ils disparaissent dans le poil [lové] entre les sourcils.
78. སྤྱན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་
S'il a l'intention de révéler un éveil complet et parfait,
79. དབྱའི་གཙུག་རྩྭ་དུ་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །
ils disparaissent dans l'uṣṇīṣa.

Les rayons de lumière tournèrent trois fois autour du Bienheureux et disparurent dans le poil lové entre ses sourcils. L'honorable Ānanda joignit les mains et s'adressa au Bienheureux :

« S'élançant de votre bouche d'innombrables rayons
De lumière bariolée, dans toutes les directions.
Ils parcourent l'espace, ils illuminent tout
Comme le soleil ardent qui irradie partout. »

80. དེ་ནས་འོད་ཟེར་དེ་དག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ལན་གསུམ་ <«གཡང་» «ལི་» «པེ་» «སྒར་» «ཙོ་» «ཞལ་» +གྱི> བསྐོར་བ་བྱས་ཏེ།
Donc, ces rayons de lumière tournèrent trois fois autour du
Bienheureux et

81. བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྒྲིན་མཚམས་ཀྱི་མཛོད་སྒྲུབ་མི་སྒྲུབ་བར་བྱུར་ཏེ། །
ils disparurent dans le poil [lové] entre ses sourcils.

82. དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྷན་པ་ཀླན་དག་འཛོམས་ཐལ་མོ་སྒྲུབ་ཏེ་
Ensuite, l'honorable Ānanda joignit les mains et

83. བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཞུས་པ།
demanda au Bienheureux : «

84. ཚོན་སྒྲུབ་ལྷན་གྱིས་སྒྲེལ་བ་སྒྲ་ཚོགས་ཅན། ། མང་པོ་ཞལ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱུར་བར་བྱུར། །
De nombreux et divers [rayons] formés de mille couleurs différentes
apparaissent de la porte de votre bouche.

85. དེ་ཡིས་ཕྱོགས་རྣམས་ཀླན་དུ་སྒྲུབ་བར་བགྱིས་ <«གཡང་» «པེ་» «ཞལ་»> ། །
Ils illuminent partout dans toutes les directions,

86. ཉི་མ་ཤར་བས་ཇི་ལྟར་བགྱིས་པ་བཞིན། །
comme le fait le soleil qui brille. »

Il demanda ensuite :

« Ils ne sont ni sauvages, ni arrogants, ni malcontents;
D'eux provient tout le bien, toute la noblesse de tous les êtres,
Sans raison, les Bouddhas, les Victorieux ne montrent pas
Leur sourire blanc, comme la conque, comme la racine du lotus.
Votre esprit stable voit qu'à présent, c'est le moment.
Dispersez donc les questionnements des pratiquants.
Le doute les ronge, ô Souverain des Conquérants,
Répandez donc vos propos stables et bienfaisants.
Immuables, comme l'océan, comme la reine des montagnes,
Sans raison, les Protectors, les Éveillés ne sourient pas.
La raison, ô grand Héros, du sourire qui est le vôtre,
Veuillez donc l'exposer à ceux qui boivent toutes vos paroles.
Votre verbe retentit, comme le cri du dragon,
Votre regard est celui d'un meneur souverain.
Veuillez nous révéler tout le bien que l'on tire
Des offrandes que l'on fait au plus suprême des êtres.

87. ཡང་ཚོགས་སུ་བཅད་དེ་
Puis, en vers,

88. གསོལ་པ།
il demanda : «

89. རྒྱུ་དང་བྲལ་ཞིང་རྒྱགས་དང་མི་དབྱེས་སྤངས་པ་ཡི། ། སངས་རྒྱས་འགྲོ་བ་དག་གི་ <«གཡང་» «ལི་» «པེ་» «སྒར་» «ཙོ་» «ཞལ་»> དམ་པའི་རྒྱུར་ <«གཡང་» «པེ་» «ཞལ་»> ལྷུང་

པ། རྒྱལ་བ་དག་ཐུབ་ནམས་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་མ་མཆིས་པར། སང་མའི་རྩ་དང་དུང་། མདོག་ལྟ་བུའི་འཛུམ་མི་སྟོན། །

Exempts de bestialité (lit. état sauvage), débarrassés de l'arrogance et du mécontentement, les bouddhas qui sont la source de ce qui est noble pour les êtres, les vainqueurs, eux qui vainquent les ennemis, ne montrent pas sans cause ni condition leur sourire blanc comme la racine de lotus et la couleur de la conquête.

90. བརྟན་ རོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ཡིས་དུས་བབ་མཁུན་ལགས་[57b]ན་ རྒྱ་རྒྱུ་མ་མཆིས་པར། །

[Votre] esprit qui est la stabilité elle-même sait que le moment est venu. Donc,

91. དག་སྦྱོར་རྒྱལ་དབང་ཉན་པ་མཁུན་ཉི་འཛུམ་པ་རྣམས། ཐུབ་པ་ལྟ་མཆོག་གི་ རྒྱ་རྒྱུ་མ་མཆིས་པར། བརྟན་ བ་དང་། ། བཟང་པོ་ དག་གིས་ཐེ་ཚོམ་སྒྲིབ་པ་བསལ་བར་གསོལ། །

Veillez disperser les questionnements des pratiquants (lit. śramaṇa) pris par (lit. qui ont) les doutes qui [vous] écoutent, Souverain des Vainqueurs, par vos paroles suprêmes qui sont stables et bienfaisantes (lit. nobles).

92. རྒྱ་མཆོད་དང་ནི་རི་རྒྱལ་ལྟ་བུར་བརྟན་ བ་ཡི། ། མགོན་པོ་རྫོགས་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ན་ད་ རྒྱ་རྒྱུ་མ་མཆིས་པར། །

Les parfaits Bouddhas, les protecteurs qui sont aussi stables que l'océan et la reine des montagnes, ne montrent pas leur sourire sans raison.

93. གང་གི་དོན་དུ་དཔའ་བོ་འཛུམ་པ་སྟོན་མཛད་པ། དེ་ནི་ཁྱོད་ལ་སྒྲེ་བོ་པལ་ཆེན་ རྒྱ་རྒྱུ་མ་མཆིས་པར། །

La raison pour laquelle [vous], Héros, avez montré votre sourire, ceci, d'innombrables personnes aimeraient l'entendre de vous.

94. འབྲུག་སྒྲུ་ལྟ་བུའི་གསུང་ལྡན་པ། ལྟ་མཆོག་ལྟ་བུའི་ལྟ་སྒྲུངས་ཅན་ རྒྱ་རྒྱུ་མ་མཆིས་པར། བརྟན་ བ་དང་། ། བཟང་པོ་ འབྲུག་ ལྟ་བུའི་གསུང་ལྡན་པ། །

[Vous] qui possédez un verbe semblable au [tonitruant] cri (lit. son) du dragon, qui avez un regard semblable à un chef de troupeau, veuillez révéler comment se montre (lit. devient) le résultat de faire des offrandes au suprême des humains.

Vénérable, les Tathāgatas, les Arhats, les complets et parfaits Bouddhas ne montrent pas leur sourire sans cause et sans condition. Quelle est donc la cause de votre sourire ? Quelles en sont les conditions ?

95. བརྟན་པ་

Vénérable,

96. དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་མ་མཆིས་པར་འཛུམ་པ་སྟོན་པར་མི་མཛད་ན།

les Tathāgatas, les Arhats, les complets et parfaits Bouddhas ne montrent pas leur sourire sans cause et sans condition. De ce fait,

97. བརྟན་པ་

Vénérable,

98. འཛུམ་པ་མཛད་པའི་རྒྱ་གང་ལགས་

quelle est la cause de votre sourire ?

99. རྒྱ་གང་ལགས་

Quelle en sont ses conditions ? »

— Ānanda, il en est ainsi, répondit le Bienheureux. Il en est ainsi. Effectivement, Ānanda, les Tathāgatas, les Arhats, les complets et parfaits Bouddhas ne montrent pas

leur sourire sans cause et sans condition. As-tu vu le brahmane qui a répandu des fleurs sur le Tathāgata ?

— Vénérable, je l'ai vu.

100. བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།

Le Bienheureux dit : «

101. ཀྱན་དགའ་ཙོ་

Ānanda,

102. དེ་ནི་དེ་བཞིན་ནོ། །

c'est comme ceci.

103. དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཏེ།

C'est comme ceci. De plus,

104. ཀྱན་དགའ་ཙོ་

Ānanda,

105. དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་པར་འཛུམ་པ་མི་མཛད་དོ། །

les Tathāgatas, les Arhats, les complets et parfaits Bouddhas ne montrent pas leur sourire sans cause et sans condition.

106. ཀྱན་དགའ་ཙོ་

Ānanda,

107. རྩོད་ཀྱིས་བྲམ་ཟེ་གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མེ་ཏྲག་གིས་གཏོར་བ་མཐོང་ངམ།

as-tu vu le brahmane qui a répandu des fleurs sur le Tathāgata ? »

108. བཅུན་པ་

« Vénérable,

109. མཐོང་ལགས་སོ། །

je l'ai vu. »

— Ānanda, continua le Bienheureux, grâce à cette racine vertueuse, ce brahmane ne tombera pas dans les mondes inférieurs pendant treize éons. De plus, bien qu'il continuera d'errer dans le cycle des existences, il ne cessera de naître parmi les hommes et les dieux. Finalement, il naîtra en tant qu'homme, se retirera du monde, puis, sans instructeur ni instruction, il intégrera les trente-sept éléments qui dirigent vers l'éveil. Ainsi, il manifestera l'éveil des bouddhas solitaires et sera connu comme Fleur le bouddha solitaire. Voici ce qu'il tirera à long terme de ses offrandes. »

110. ཀྱན་དགའ་ཙོ་

« Ānanda,

111. བྲམ་ཟེ་^{<«གཡུང་»ལ།>} འདི་ནི་དག་བའི་རྩ་བ་འདིས་བསྐལ་པ་བརྩ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ལོག་པར་ལྷུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།

ce brahmane, grâce à cette racine vertueuse, ne tombera pas dans les conditions contraires pendant treize éons et

112. བསྐལ་པ་བརྩ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ལྷ་རྣམས་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་ཞིང་^{<«གཡུང་»«ལི་»«ལེ་»«སྤར་»«ཙོ་»«ཞལ་»ཅིང་།>}

pendant treize éons, il naîtra parmi les dieux et les hommes et

113. འཁོར་བར་གྱུར་ནས།

il tournera [dans ces naissances], puis

114. སྤིད་པ་ཐ་མ་དང་གནས་ཐ་མ་ལ་མིར་སྐྱེ་བ་ཐོབ་སྟེ་

il obtiendra une naissance humaine lors de sa dernière existence et dans le dernier endroit [qu'il connaîtra] et

il se retirera du monde et

<«གཡུང་»«ལི་»«ལེ་»མཆོ> ཙ་བདུན་མངོན་དུ་བྱས་ནས།

117. རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་

118. རང་སངས་རྒྱས་མེ་ཏོག་སྒྲ་མ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ།

119. དེའི་སྒྱུན་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །།

Ceci est ce qu'il a obtenu de la générosité.